

Namn: _____

Personnummer: _____

Institutionen för Hälsa och Lärande

TENTAMEN/OMTENTAMEN

Kurs: Patofysiologi och Farmakologi I

Delkurs: Patofysiologi, Salstentamen 3

Kurskod: BM339G

Högskolepoäng för tentamen 2,5 hp

Datum: 2025-01-10

Skrivtid KL 08:15-12:30

Ansvarig lärare: Liselotte Malm

Berörda lärare: Nilofar Dalefalk, Katarina Skogfält

Hjälpmedel/bilagor

Övrigt

- Skriv direkt i tentan.
- Om utrymmet inte räcker till på en fråga, **skriv på baksidan** av samma papper (lägg till en markering).
- **Skriv läsligt!** Kan vi inte läsa ditt svar kan vi inte ge dig några poäng!
- Förklara eventuella förkortningar du använder dig utav.
- Skriv helst med blyerts, svart eller mörkblå penna.

Anvisningar

- ☒ Skriv i fösta hand endast på framsidan av papperet.
- ☒ Skriv namn och personnummer på samtliga inlämnade blad.
- ☒ Använd inte röd penna.
- ☒ Markera med kryss på omslaget vilka uppgifter som är lösta.

Poänggränser: 60% är Godkänt

Skrivningsresultat bör offentliggöras inom 18 arbetsdagar

Lycka till!

Antal sidor totalt

Namn: _____

Personnummer: _____

Inflammatoriska sjukdomar 4p

1. Vilken är den primära skillnaden mellan Ulcerös kolit och Crohns sjukdom? (1p)

2. Ange om påståendet är sant eller falskt. Rätt svar ger 0,25p medans fel svar ger minus 0,25p. (1p)

påstående	sant	falskt
Laktosintolerans är en autoimmun sjukdom som innebär att kroppen inte kan hantera laktos.		
Crohns sjukdom orsakas av en bakteriell infektion som kan behandlas med antibiotika.		
Ulcerös kolit orsakas av en bakteriell infektion som kan behandlas med antibiotika.		
Celiaki orsakas av en immunreaktion på gluten, som leder till skador på tunntarmens slemhinna.		

3. Vilka är kardinalsymtomen vid ulcerös kolit? Ange två. (2p)

Namn: _____

Personnummer: _____

Akut buk och mag-tarmsjukdomar 9p

4. Alarmsymtom vid akut buk är tecken på allvarliga tillstånd som kräver akut utredning och behandling. Nämn fyra av de viktigaste. (1p)

5. Beskriv patofysiologin bakom GERD. (2p)

HÖGSKOLAN
I SKÖVDE

Namn: _____

Personnummer: _____

6. Du arbetar på vårdcentralen och möter Maria, en 67-årig kvinna som söker vårdcentralen på grund av buksmärtor som har pågått i två dagar. Hon beskriver smärtan som krampliknande och intermitterande, och den är mest uttalad i nedre delen av buken. Maria berättar att hon inte har haft avföring på tre dagar och att hon inte längre kan släppa ut gaser. Hon känner sig uppsvälld och har illamående men har inte kräkt. Hon kan inte relatera smärtan och besvären till något hon ätit.

Maria är tidigare frisk men har nyligen genomgått en hysterektomi för sex månader sedan. Hon nämner också att hon har känt sig trött och inte kunnat äta ordentligt under de senaste dagarna.

a. Vilket tillstånd misstänker du? (0,5p)

b. Beskriv patofysiologin till tillståndet. (2p)

7. Vilka är de två vanligaste orsakerna till ulcus? (2p)

HÖGSKOLAN
I SKÖVDE

Namn: _____

Personnummer: _____

8. Du arbetar på akutmottagningen och möter Patrik 25 år som söker vård med smärta i nedre högra delen av buken. Han berättar att smärtan började för cirka 12 timmar sedan, initialt som en diffus smärta runt naveln, men har nu lokaliserats till nedre högra delen av buken. Han beskriver smärtan som konstant och molande, men ibland också skarp. Smärtan har gradvis blivit mer intensiv. Han har även haft mild feber (38°C), och är illamående men har inte kräkt. Han rapporterar att han har svårt att hitta en bekväm position. Inga andra symtom som diarré eller förstoppning nämns. Patienten är tidigare frisk och har inga kända allergier.

a. Vilket tillstånd misstänker du? (0,5p)

b. Vilka diagnostiska prover och undersökningar skulle vara lämpliga för denna patient? Ange två.
(1p)

HÖGSKOLAN
I SKÖVDE

Namn: _____

Personnummer: _____

Enteral och parenteral nutrition 5p

9. Vid blodtransfusion kan patienter drabbas av oönskade reaktioner. Vad ska du göra om en transfusionsreaktion inträffar? (2p)

10. Vilka två prover behöver du som sjuksköterska ta före blodtransfusion till en patient för att förhindra allvarliga transfusionsreaktioner och säkerställa att patienten får korrekt och kompatibelt blod. (1p)

HÖGSKOLAN
I SKÖVDE

Namn: _____

Personnummer: _____

11. Ange om påståendet är sant eller falskt. Rätt svar ger 0,25p medans fel svar ger minus 0,25p. (2p).

Påstående	Sant	Falskt
Enteral nutrition ges genom intravenös tillförsel av näring direkt i blodet.		
Parenteral nutrition används när mag-tarmkanalen inte kan användas för näringsupptag.		
Enteral nutrition är oftast att föredra framför parenteral nutrition om mag-tarmkanalen är intakt.		
Parenteral nutrition administreras via en sond som går genom näsan till magsäcken.		
En risk med enteral nutrition är att sonden kan orsaka aspiration, vilket kan leda till lunginflammation.		
Parenteral nutrition ges genom mag-tarmkanalen.		
Parenteral nutrition ska alltid administreras via en central venkateter.		
Enteral nutrition kan ges både som kontinuerlig infusion och som bolusdoser		

HÖGSKOLAN
I SKÖVDE

Namn: _____

Personnummer: _____

Vätske-, elektrolyt och syrabasbalansrubbningar 7p

12. Hur reglerar lungorna och njurarna pH-värdet vid förändringar i syra-basbalansen, vad händer vid acidosis för respektive organ? (1,5p)

13. En patient har följande blodgasvärden: pH 7,32 (lågt), PaCO_2 55 (högt) mmHg, HCO_3^- 26 mmol/L (normalt).

a. Vilken diagnos indikerar värdena att patienten har? (0,5p)

b. Hur ser den fysiologiska kompensationen ut? (1p)

Namn: _____

Personnummer: _____

14. Vilket av följande tillstånd leder sannolikt till metabol acidosis? Ringa in rätt alternativ.
(0,5p)

- a) Kräkningar
- b) Diarré
- c) Hyperventilation
- d) Hypoventilation

15. Vad är en vanlig orsak till hyponatremi? Ringa in rätt svar. (0,5p)

- a) Ökad aldosteronproduktion
- b) Kraftig svettning utan adekvat vätskeersättning
- c) Intag av för mycket natrium
- d) Kronisk njursvikt

HÖGSKOLAN
I SKÖVDE

Namn: _____

Personnummer: _____

16. En 45-årig patient inkommer till akutmottagningen med symtom på trötthet, yrsel och ökad hjärtfrekvens. Vid undersökning noteras torra slemhinnor, nedsatt hudturgor och lågt blodtryck. Vilka fysiologiska mekanismer ligger bakom dessa symtom vid dehydrering? (2p)

17. En patient har ett kaliumvärde på 2,8 mmol/L. Ange två symtom patienten troligen visar? (1p)

HÖGSKOLAN
I SKÖVDE

Namn: _____

Personnummer: _____